

Drones in het Waddengebied

Uit het uitvoeringsplan Gebiedsagenda 2050: Beleidsregels voor drones in het Waddengebied

Een nieuwe ontwikkeling is het vliegen met drones, bijvoorbeeld voor onderzoek en monitoring, militaire doeleinden, fotografie en transport van medicijnen.

Op basis van de Wet Luchtvaart en bijbehorende regelingen voor het vliegen met drones is het niet verboden om boven de Waddenzee te vliegen. Wel gelden er speciale regels. Zo mag onder de nu geldende regelgeving voor drones niet hoger dan 120 meter worden gevlogen. Tegelijk geldt op basis van Besluit een minimale vlieghoogte voor de burgerluchtvaart van 450 meter. Daarmee laat de wetgeving het vliegen met drones boven de Waddenzee niet toe.

Wel zijn er mogelijkheden voor ontheffing, waarbij een vergunning van de provincie vereist is op basis van de Wet Natuurbescherming (WNB). Omdat het Besluit beperking beperkingen burgerluchtverkeer Waddenzee is vastgesteld voor de bemande luchtvaart, voordat sprake was van drones, ontbreekt het aan specifiek beleid voor de Waddenzee. Om in te kunnen spelen op de nieuwe ontwikkelingen en tegelijk de rust en de ruimte van de Waddenzee en Noordzeekustzone te beschermen, wordt in het kader van het Uitvoeringsprogramma nagegaan of aanvullende beleidsregels of regelgeving nodig zijn.

Organisatie: Ministerie van IenW, Waddenprovincies, gemeenten, waddenzeehavens, natuurorganisaties, e.a.

Trekker is het Ministerie van IenW.

Gereed: 2021

Gezamenlijk reactie vanuit de natuursector

In het afgelopen decennium zijn drones in al hun verschijningsvormen van een zeldzame verschijning van een hobbyist naar gemeengoed in ieder huishouden gegaan. Deze snelle opmars biedt zowel kansen (inzet ten behoeve van beheer en onderzoek) als uitdagingen (enthousiaste recreanten).

Effecten

Gevoelsmatig is er veel te vinden van de drones, denk aan inbreuk op de privacy, geluidshinder en mogelijke versturende effecten, zoals het opjagen fauna. Het gevoel van inbreuk op privacy is tamelijk subjectief en lastig door middel van generieke maatregelen te waarborgen. Geluidshinder en versturende effecten zijn beter meetbaar, en daarmee ook meer gefundeerd te reguleren – maar niet minder complex.

Wereldwijd hebben diverse empirische studies aangetoond dat effecten van drones op fauna (met name vogels & zoogdieren) in veel gevallen afhangen van verdere context zoals type drone (vorm, geluid), aanvlieghoek, bewegingsrichting, jaargetijde, weersomstandigheden, moment in getij, etc.. Tot op heden ontbreekt het echter voor NW Europa aan betrouwbare data om tot (bruikbaar) inzicht te komen wat de effecten op en handelingsruimte voor soortgroepen of individuele soorten is. Om hier een eerste invulling aan te geven wordt rond het Waddengebied in 2020 en 2021 binnen het project Wij & Wadvogels gewerkt aan een systematisch verstoringsonderzoek om de eerste handvatten hiervoor te bieden.

Gebiedsagenda 2050

De tekst in het kader bovenaan over drones staat in het uitvoeringsplan Gebiedsagenda 2050. De inhoud schetst de huidige situatie voor het Waddengebied voor wat betreft drones en gewenste actie op dit punt in 2021. Zoals hier is te lezen laat de huidige wetgeving het vliegen met drones

boven de Waddenzee niet toe. Verder staat hierin een duidelijk signaal: het ontbreekt momenteel aan specifiek beleid om in te spelen op de ontwikkelingen wat betreft de inzet van drones, waarbij tevens de bescherming van de kernwaarden van het Waddengebied in acht worden genomen. Dat vraagt aandacht.

Huidige situatie m.b.t. de Waddennatuur

Natuurbeheerders in het Waddengebied zien en erkennen de kansen wat betreft het gebruik van drones, onder andere door het beroepsmatig inzetten van drones voor natuurbeheer en monitoring, zoals bijv. vogeltellingen. Echter, ze maken zich vooral steeds grotere zorgen over het toenemend recreatief gebruik van drones en de verstoring die dit met zich mee kan brengen, onder andere tijdens het broedseizoen en in rustgebieden, het ontbreekt aan duidelijk beleid en heldere regels. Op dit moment is het gebruik van drones in het Waddengebied ook niet in de bestaande beheerplannen opgenomen. Elke aanvraag moet afzonderlijk worden beoordeeld (lees: zonder dat er een helder beleids-/toetsingskader is). In een nieuw beheerplan kan te zijner tijd worden aangegeven wat je met een drones in het Waddengebied, wilt.

Richting ministeriële regeling

Op dit moment wordt gewerkt aan een ministeriële regeling, die op 31 december 2020 van kracht wordt. Gezien de huidige geschetste situatie roepen we als gezamenlijke beheerders van het Waddengebied op om het volgende op te nemen in de ministeriële regeling wat betreft drones:

- Als uitgangspunt een verbod op vliegen met drones boven de N20000-gebieden in het Waddengebied te nemen, tenzij er toestemming is verleend vanuit de WNB.
- Deze situatie, te laten gelden, tot er een helder beleid ligt.
- Een te maken splitsing tussen recreatief en beroepsmatig gebruik (beheer, onderzoek, monitoring) met als regel:
 - * recreatief gebruik van drones is jaarrond niet toegestaan in het Waddengebied;
 - * beroepsmatige aanvragen lopen via het spoor van de vergunningverlening (WNB en Wet luchtvaart).
- tot slot vragen we om te zorgen voor heldere informatievoorziening wat betreft de wettelijke basis van het gebruik van drones richting publiek, zodat voor een ieder helder is wat wel en niet is toegestaan, zodat we hier naar kunnen verwijzen en/of als basis kunnen gebruiken om dronegebruikers op aan te spreken en op te handhaven. Voor wat betreft handhaving: zorg voor duidelijke handhaafbare voorschriften met eenduidig beleid in afwikkeling bij constatering van strafbare feiten. Betrek hierbij het Openbaar Ministerie, afdeling Functioneel Parket Zwolle.

Namens de gezamenlijke natuurorganisaties in het Waddengebied,

Waddenvereniging, Lutz Jacobi
Natuurmonumenten, Arjen Kok
Het Groninger Landschap, Marco Glastra
It Fryske Gea, Henk de Vries
Vogelbescherming Nederland, Fred Wouters
Landschap Noord Holland, Ernest Briët
Stichting WAD, Lenze Hofstee
Staatsbosbeheer, Jesler Kiestra

Noot: de inhoud van de notitie is in afstemming met de Provincie Fryslân gegaan. Rijkswaterstaat en Waddenunit/LNV zijn daarnaast vooraf informeert over de inhoud.